

वा० रा०

॥८४॥

तदर्थमेव हेपुत्रक मारुताइतिनाम्नाप्रसिद्धाः दिव्यरूपाममपुत्राः ये इमे वातस्कंधा इति सप्तप्रसिद्धाः ॥ तेषु चरं त्वित्यन्वयः ॥ ४ ॥ एक इति ॥ एको गण इत्यर्थः ॥ प्रथमं सप्तधा विभज्य पुनरेकशः सप्तधा करणमित्यस्यार्थस्य पुराणांतरे स्पष्टमुक्तत्वात् ॥ इहापि बिभेदचमहातेजारुदंतमपीत्यादिना ध्वनितत्वाच्चेति बोध्यं एवमपरद्वयाद्यपि व्याख्येयं ॥ इंद्रलोकमिति ॥ रुद्रलोकमिति प्रचुरः पाठः ॥ दिव्यवायुः दिवि अंतरिक्षे भव इत्यर्थः ॥ ५ ॥ दिशः पूर्वादिमहादिशः ॥ ६ ॥ त्वत्कृतेन मारुदो मारुद इति वचनमूलेन ॥ ७ ॥

वातस्कंधा इमे सप्त चरंतु दिवि पुत्रक ॥ मारुता इति विख्याता दिव्यरूपाममात्मजाः ॥ ४ ॥ ब्रह्मलोकं चरत्वेक इंद्रलोकं तथा परः ॥ दिव्य वायुरिति ख्यातस्तृतीयोपि महायशाः ॥ ५ ॥ चत्वारस्तु सुरश्रेष्ठदिशो वै तव शासनात् ॥ संचरिष्यंति भद्रं ते कालेन हि ममात्मजाः ॥ ६ ॥ त्वत्कृतेनैव नाम्ना वै मारुता इति विश्रुताः ॥ तस्यास्तद्वचनं श्रुत्वा सहसा क्षः पुरंदरः ॥ ७ ॥ उवाच प्रांजलिर्वाक्यमितीदं बलसूदनः ॥ सर्वमेतद्यथोक्तं ते भविष्यति न संशयः ॥ ८ ॥ विचरिष्यंति भद्रं ते देवरूपास्तवात्मजाः ॥ एवंप्रति श्रुत्वा मातापुत्रौ तपोवने ॥ ९ ॥ जग्मतुस्त्रिदिवं रामकृतार्थाविति नः श्रुतं ॥ एष देशः सकाकुत्स्थमहेन्द्राध्युषितः पुरा ॥ १० ॥ दितीयत्रतपःसिद्धामेवं परिचचारसः ॥ इक्ष्वाकोस्तु नरव्याघ्रपुत्रः परमधार्मिकः ॥ ११ ॥ अलंबुषायामुत्पन्नो विशाल इति विश्रुतः ॥ तेन चासीदिह स्थाने विशालेति पुरीकृता ॥ १२ ॥ विशालस्य सुतं रामहेमचंद्रो महाबलः ॥ सुचंद्र इति विख्यातो हेमचंद्रादनंतरः ॥ १३ ॥ सुचंद्रतनयो रामधूम्राश्व इति विश्रुतः ॥ धूम्राश्वतनयश्चापि सृजयः समपद्यत ॥ १४ ॥ सृजयस्य सुतः श्रीमान्सहदेवः प्रतापवान् ॥ कुशाश्वः सहदेवस्य पुत्रः परमधार्मिकः ॥ १५ ॥

यथोक्तं ब्रह्मादिस्थानपालकत्वं ॥ ८ ॥ मातापुत्रौ दितीद्वौ ॥ ९ ॥ वर्णितेन्द्रचरितस्य प्रकृतशेषत्वमाह ॥ एष इति स एष इत्यन्वयः ॥ १० ॥ एवं प्रागुक्तरीत्या एवं भूते देशे ॥ विशालोत्पत्तिप्रकारमाह इक्ष्वाकोस्त्विति ॥ ११ ॥ विशालेति कृता आसीदित्यन्वयः ॥ १२ ॥ कतरोत्रवंश इति प्रश्नस्य उत्तरमाह ॥ विशालस्येत्यादि ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥

वा० का०

॥८४॥